

DOI: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2025-2\(42\)-432-443](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2025-2(42)-432-443)

УДК 368.021

JEL Classification: G22

Олександр Леонідович Подоляк

здобувач третього (PhD) рівня вищої освіти

Національний університет «Чернігівська політехніка» (Чернігів, Україна)

E-mail: al.newad@gmail.com. ORCID: <https://orcid.org/0009-0009-9737-049X>

ЕВОЛЮЦІЯ РОЗВИТКУ СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Стаття присвячена дослідженню теоретико-практичних аспектів еволюції розвитку страхового ринку України в умовах цифрової економіки. Проаналізовано існуючі в науковій літературі підходи до систематизації етапів цифровізації страхового ринку, зазначено на необхідність проведення подальших досліджень у цьому напрямку, враховуючи постійні тенденції до змін, пов'язаних з цифровізацією економіки й суспільства. На основі аналізу показників діяльності страхових компаній за період 2021-2024 років виявлено тенденцію до зменшення їх кількості та зростання обсягів укладання електронних страхових полісів «Зелена карта» та обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ). Проведена структуризація процесів цифрової трансформації страхового ринку України дала можливість виявити критичні точки зростання, адаптаційні виклики для страхових компаній та формування передумов для інтеграції Ініуртех-рішень. Дослідження еволюції страхового ринку в умовах цифрової економіки дало змогу виокремити ключові етапи його розвитку, такі як: розвиток онлайн-страхування; створення страховими компаніями мобільних додатків та вебсервісів; впровадження і розвиток Ініуртех та Інтернету речей у страхуванні; диджитал-революція у страхуванні; цифрова трансформація екосистеми страхування. На основі систематизації етапів цифровізації страхового ринку можливо чітко простежити ключові тенденції його цифрової трансформації та визначити напрями подальшого розвитку.

Ключові слова: страховий ринок; цифрова економіка; етапи розвитку; цифрові технології; штучний інтелект; ефективність; конкурентоспроможність

Рис.: 1. Табл.: 3. Бібл.: 13.

Постановка проблеми. Розвиток цифрової економіки зумовлює появу глобальних проблем, основними серед яких у сучасних умовах є зміна економічної і політичної ситуації, клімату, зростання кіберзагроз, фінансові й воєнні ризики тощо. Для зменшення зазначених проблем і ризиків та досягнення фінансової стабільності й безпеки необхідно забезпечити відповідність рівня цифровізації страхового ринку тенденціям розвитку цифрової економіки та потребам споживачів страхових продуктів і послуг.

Останнім часом процеси цифровізації на страховому ринку України набувають активного розвитку. Попри це, на нашу думку, за рівнем впровадження цифрових технологій страхові компанії дещо відстають від банківських установ. Розвиток співпраці страхових компаній з банками потребує усунення цієї прогалини в їхній діяльності. Також посилюється і конкуренція між суб'єктами міжнародного й вітчизняного страхового ринку, що обмежує можливості з формування якісного і надійного страхового портфеля на основі включення до його складу страхування пріоритетних в сучасних умовах ризиків.

Прискорення проникнення цифрових технологій на страховий ринок відкриває нові можливості підвищення ефективності діяльності всіх учасників зазначеного ринку. Цифрова трансформація ринку страхування зумовлює необхідність використання страховими компаніями сучасних технологій для оптимізації процесів, покращення якості наявних та пропонування нових видів страхових продуктів, адаптованих до потреб цифрової економіки.

Для розуміння проблем, ризиків і перспектив використання цифрових технологій страховими компаніями необхідно передусім дослідити еволюцію розвитку цифровізації страхового ринку України, що і зумовлює актуальність обраної теми дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Переважна більшість наукових праць присвячена розгляду тенденцій розвитку, видів, переваг та ризиків впровадження цифрових технологій на страховому ринку України.

Етапи розвитку страхового ринку України, особливо в умовах цифрової економіки стали предметом дослідження більш обмеженої кількості наукових праць.

О. Руда [1] зазначає, що розвиток страхового ринку України включає основні чотири етапи. Перший з 1991 по 1993 рр. – етап екстенсивного розвитку страхового ринку без врегулювання його діяльності на законодавчому рівні. Другий 1993-1996 рр. характеризується прийняттям перших нормативно-правових актів у сфері регулювання і нагляду за страховою діяльністю, зростанням кількості страхових компаній. Третій етап з 1996 р. до 2001 р. – характеризується законодавчим врегулюванням діяльності учасників страхового ринку, поділом видів страхування на обов'язкове і добровільне, встановленням вимог до розміру статутного фонду страхових компаній, поділом на страхові компанії зі страхування ризиків та життя тощо. Останній четвертий етап розпочався з 2001 р. і триває по цей час. Основними його характеристиками є внесення змін до Закону України «Про страхування», що сприяло подальшому розвитку страхового ринку. При цьому авторка більшу увагу концентрує на організаційно-управлінських та фінансових аспектах розвитку страхового ринку не акцентуючи увагу на процесах його діяльності в умовах цифрової економіки.

Досліджуючи еволюцію диджиталізації ринку страхових послуг Ю. М. Клапків [2] виокремлює п'ять основних етапів, які об'єднує у три групи:

– перша група під назвою «внутрішня диджиталізація» охоплює три періоди, а саме до 1960-х років – існування єдиного каналу дистрибуції, відсутність інтеграційних систем; 1960-1980 рр. – функціонування подвійних каналів дистрибуції страхових продуктів, розвиток часткової внутрішньої інтеграції систем; 1980-2010 рр. – використання декількох каналів продажу, інтеграція внутрішніх систем;

– друга – «Орієнтована на провайдера диджиталізація» тривала з 2010 до 2020 року і передбачала інтеграцію зовнішніх постачальників нефінансових послуг в умовах розвитку аутсорсингу бізнес-процесів;

– третя група – «Орієнтована на споживача диджиталізація» розпочалася з 2020 року і передбачає широке використання Іншуртеху, зміну дизайну страхових продуктів, широке впровадження страховими компаніями клієнтоорієнтованих підходів.

О. В. Сосновська в розвитку страхових технологій виділяє п'ять етапів:

– «паперовий» – страхові компанії використовували паперовий документообіг;

– «перші цифрові технології» – впровадження страховими компаніями цифрових технологій, автоматизація їхньої діяльності;

– «базисна цифровізація» – створення страховими компаніями вебсайтів, використання цифрового маркетингу;

– «активна цифровізація» – розвиток телематики в страхуванні, інтегрованих партнерських мереж;

– «прогресивна цифровізація» – цифрова трансформація діяльності страхових компаній, розширення спектра використання цифрових страхових продуктів та цифрових технологій [3].

При цьому авторка не наводить конкретних періодів реалізації цих етапів у роках.

Виділення недосліджених частин загальної проблеми. Відсутність у науковій літературі єдиних підходів до дослідження еволюції розвитку страхового ринку в умовах цифрової економіки зумовлює необхідність систематизації основних етапів його цифрової трансформації та їх теоретико-практичного обґрунтування.

Мета статті полягає в дослідженні еволюції розвитку страхового ринку України в умовах цифрової економіки, систематизації основних етапів його цифрової трансформації і обґрунтуванні перспектив подальшого розвитку.

Виклад основного матеріалу. Цифрова економіка потребує впровадження нових підходів та нових рішень, що стануть запорукою динамічного впровадження цифрових технологій учасниками страхового ринку. В умовах цифрової економіки цифровізація страхового ринку є необхідною складовою підвищення його конкурентоспроможності, прогнозування і планування подальшого розвитку, особливо в умовах невизначеності й ризиків, спричинених війною. Зростання конкуренції на страховому ринку призводить до суттєвого зменшення кількості страхових компаній, які не використовують резерви підвищення ефективності своєї діяльності й не впроваджують сучасні цифрові технології.

У табл. 1 наведено статистичні дані про зміни за останні роки кількості страхових компаній як основних учасників страхового ринку України.

Таблиця 1

Кількість страхових компаній в Україні, од.

Показники	Рік				
	2020	2021	2022	2023	2024
Усього страхових компаній, з них	210	155	128	102	65
Страхові компанії non-life	190	142	116	90	55
Страхові компанії life	20	13	12	12	10

Джерело: складено автором на основі [4; 5; 6].

Як видно з наведених у табл. 1 даних за період, що аналізується, суттєво зменшилася кількість страхових компаній, зазначені тенденції спостерігаються і у 2025 році. На початок травня поточного року здійснювали діяльність 63 страхові компанії, з них 53 зі страхування майна, відповідальності тощо та 10 зі страхування життя. Серед основних причин виходу страхових компаній з ринку можна назвати суттєві зміни в законодавчій базі, які стосуються зростання вимог регуляторів, особливо щодо досягнення обов'язкових фінансових нормативів, таких як забезпеченість активами, мінімальний розмір статутного капіталу, платоспроможність, достатність капіталу та ін.

Одним з основних показників, що характеризує роль страхового ринку в розвитку економіки держави, є рівень проникнення страхування, який являє собою співвідношення валових страхових премій до ВВП держави (табл. 2).

Таблиця 2

Показник проникнення страхування

Показники	Рік			
	2021	2022	2023	2024
Рівень проникнення страхування, % до ВВП	0,91	0,76	0,72	0,69
Оптимальний рівень проникнення страхування, % до ВВП	8-12	8-12	8-12	8-12

Джерело: складено автором на основі [5; 6].

Консолідація страхового ринку передбачає підвищення якості продуктів і послуг для клієнтів, що в умовах цифрової економіки неможливо досягти без впровадження страховими компаніями сучасних цифрових технологій, трансформації існуючих бізнес-моделей та створення інтегрованих партнерських мереж із посередниками, розширення мережі агентських офісів.

В умовах сьогодення найбільш поширеними цифровими технологіями на страховому ринку України є такі, як Інтернет речей, блокчейн, технологія великих даних (BigData), регуляторні (RegTech) технології, штучний інтелект, хмарні технології тощо [7]. Впровадження зазначених цифрових технологій відбувалося поступово і в різні періоди та сприяло переходу від масових страхових продуктів до впровадження персональних підходів надання страхових послуг та електронних страхових полісів відповідно до потреб споживачів.

За підсумками 2024 року серед каналів продажу страхових послуг найбільшу питому вагу займають агентські мережі, менша частка в розрізі різних видів страхування приходить на прямі продажі, а також продажі через банки та брокерів. Традиційно основними каналами онлайн-продажу страхових продуктів залишаються «Зелена карта» та обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ), на частку яких приходилося 16 і 11 % відповідно. У табл. 3 наведено динаміку зміни продажу ОСЦПВ, у тому числі завдяки використанню електронних договорів страхування.

Таблиця 3

Основні показники договорів обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів за внутрішніми договорами

Показники	Рік			
	2021	2022	2023	2024
Кількість укладених договорів, од.	9 022 245	7 182 329	7 668 851	8 098 774
у т. ч. електронних договорів страхування, од.	4 543 729	4 438 409	5 294 637	6 221 525
Сума нарахованих страхових платежів, млн грн	6136,6	7007,7	8750,4	11 028,7
у т. ч. за електронними договорами страхування, млн грн	2584,1	4795,7	6597,1	9070,3

Джерело: складено автором на основі [8].

Як видно з даних табл. 3 за період, що аналізується, спостерігається тенденція до зростання частки договорів ОСЦПВ, укладених у цифровому форматі. У 2021 році частка зазначених електронних договорів становила 50,3 %, наприкінці 2024 р. – 76,8 %.

Еволюцію розвитку страхового ринку в Україні в умовах цифрової економіки можна поділити на декілька етапів, наведених на рис. 1.

Проведемо дослідження особливостей розвитку кожного із зазначених на рис. 1 етапів розвитку цифровізації страхового ринку України. Перші зрушення в напрямку використання інноваційних технологій на страховому ринку під впливом розвитку цифровізації економіки розпочалися у 2010 році. Незважаючи на прийняття у 2003 році Закону України «Про електронні документи та електронний документообіг», у 2005 році Концепції розвитку страхового ринку України до 2010 року, у якій було зазначено на необхідність впровадження нових інформаційних технологій у систему управління страховою діяльністю та звітності учасників страхового ринку в електронній формі, тільки з 2010 року моделі функціонування страхових компаній починають набувати ознак цифровізації. Наприкінці 2010 року в Україні почало розвиватися онлайн-страхування. У період 2010-2011 рр. з'являються перші онлайн-сервіси, за допомогою яких відбувалося порівняння страхо-

вих продуктів. Завдяки використанню нових каналів продажу та диверсифікації банківських і страхових продуктів це зумовило розвиток банкострахування та розширення співпраці між банками та страховими компаніями. Наприклад, у 2011 році ПриватБанк запустив сервіс «Приват24» і розпочав надання пропозицій онлайн-страхування своїм клієнтам.

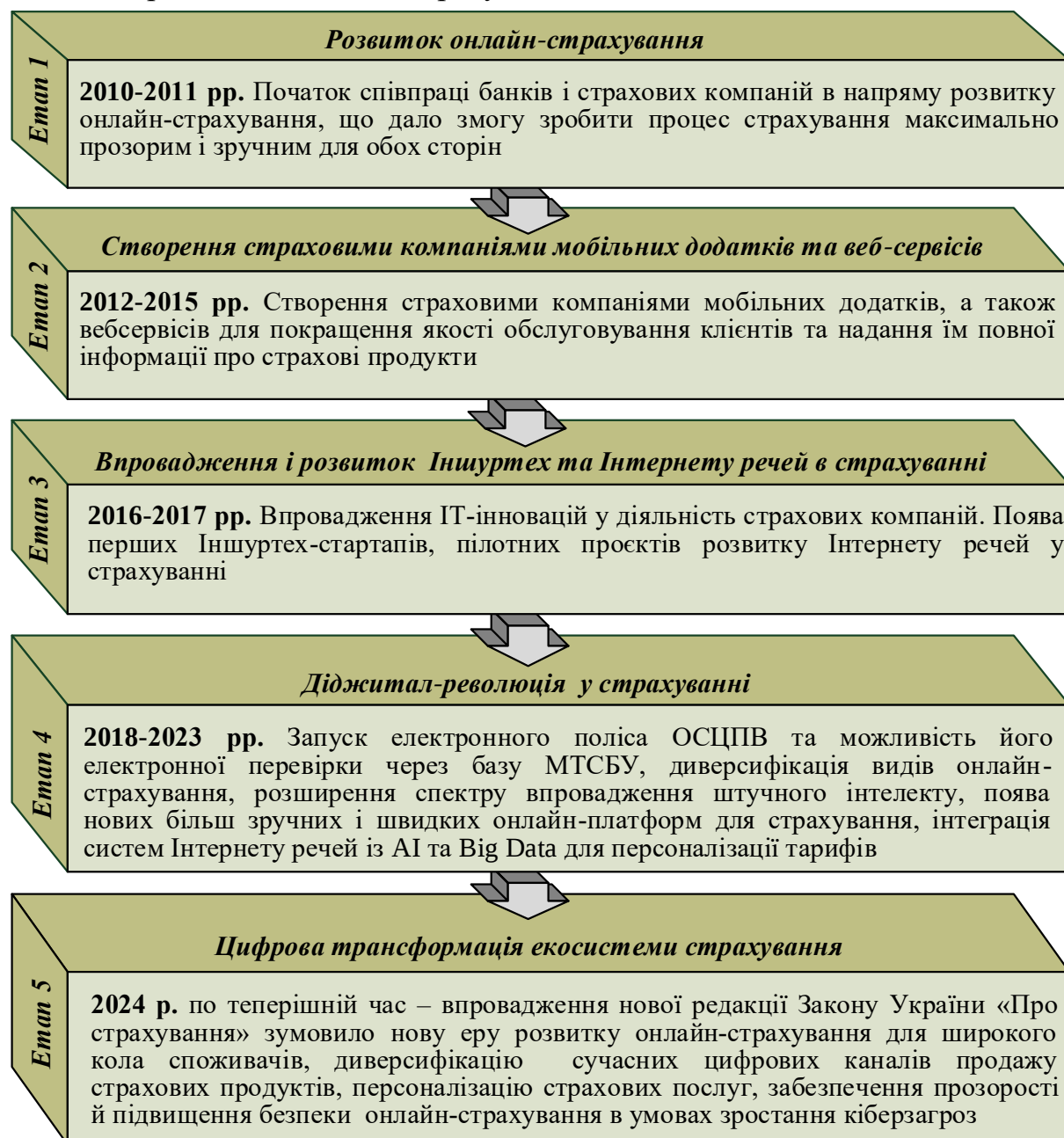

Рис. 1. Етапи цифрової трансформації страхового ринку України
Джерело: розроблено автором.

Період 2012-2015 рр. характеризувався створенням страховими компаніями власних вебсайтів для оформлення страхових полісів, використання мобільних додатків, а також вебсервісів для покращення якості обслугову-

вання клієнтів та надання їм повної інформації про страхові продукти. Протягом зазначеного періоду відбулося активне використання банківських і агентських мереж, пропозиція послуг онлайн-страхування через фінтех-платформи. На заваді розвитку онлайн-продажів страхових продуктів ставали проблеми, пов'язані з відсутністю відповідної законодавчої бази, низьким рівнем довіри споживачів до зазначеного виду страхування з причини недостатнього рівня цифрової грамотності.

Кардинальні зміни на страховому ринку почали відбуватися у 2016 - 2017 рр. під впливом розвитку Іншуртех, що обумовило спрощення бізнес-процесів страхових компаній завдяки впровадженню ІТ-інновацій. У цей період з'являються перші агрегатори страхових послуг та цифрові брокери, відбувається інтеграція страхових сервісів із банками, мобільними операторами, мережами автозаправних станцій для захисту майнових та особистих інтересів клієнтів, офіційна підготовка до впровадження електронних полісів ОСЦПВ. Також реалізуються пілотні проєкти щодо розвитку застосунків Інтернету речей у сегменті автострахування.

З 2018 року в Україні відповідно до розпорядження Національної комісії регулювання ринків фінансових послуг запрацювала система «Електронний поліс». Це дало поштовх для подальшої співпраці банків і страхових компаній в напрямку оформлення цифрових полісів автоцивільної відповідальності (ОСЦПВ). У 2019 році починається розвиток страхової телематики в автострахуванні та медицині, відбувається широке впровадження чатботів у страхуванні, диверсифікація використання застосунків Інтернету речей у різних сегментах страхування, таких як страхування автомобілів, майна, життя та здоров'я.

Початок коронакризи, спричиненою COVID19, у 2020 році зумовив пришвидшення переходу страхових компаній в онлайн-режим, розширення спектра використання цифрових страхових технологій і продуктів, зокрема на базі технологій штучного інтелекту. Починаючи з 2021 року за ініціативою Міністерства цифрової трансформації України було впроваджено функціонал «Дія» у сфері страхових послуг. На сьогодні інтеграцію з Дією налаштували одинадцять страхових сервісів. У 2022-2023 рр. продовжився період тестування цифрових страхових полісів у застосунку «Дія». Страхові компанії почали використовувати персональні дані клієнтів для дистанційного оформлення полісів ОСЦПВ. Онлайн-агрегатори, через які відбувався продаж страхових продуктів, почали інтегруватися з API «Дії», що спростило процес верифікації та отримання копій цифрових документів та обмін інформацією між різними системами [9].

З вересня 2022 року запрацювала електронна система «Зелена карта», що дало змогу страховим компаніям укладати договори міжнародного автомобільного страхування в електронному вигляді. Повномасштабне вторг-

нення країни-агресора в Україну спричинило необхідність розвитку страхування воєнних ризиків для захисту бізнесу і громадян, об'єктом страхування по якому виступає життя і здоров'я військових та цивільних осіб, комерційне і некомерційне майно. У вересні 2023 року страхова компанія ARX однією з перших в Україні почала надання страхового продукту КАСКО «Залізний купол», зокрема, і в електронній формі. Новий вид страхування передбачає захист авто від воєнних ризиків, а саме від пошкодження до повного знищення і покриває збитки від пошкодження автомобіля від ракет, безпілотників, боєприпасів, уламків будівель. За підсумками 2024 р. страховий продукт КАСКО «Залізний купол» надавали 25 страхових компаній. Нині більшість вітчизняних страхових компаній надають зазначений вид страхового продукту тільки разом з іншими видами страхування [10].

Прийнятий 21 вересня 2024 року Закон України «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів», який набрав чинності з 1 січня 2025 року, передбачає підвищення якості страхових послуг до рівня країн Європейського Союзу та посилення захисту прав споживачів.

Саме поточний 2025 рік стане трансформаційним у діяльності страхового ринку України, що зумовлено зміною нормативно-правового регулювання зазначеного ринку, наближенням до європейських вимог і стандартів. Нововведення на ринку страхування будуть стосуватися запровадження повноцінного використання електронного формату страхового сертифіката «Зелена картка» у форматі PDF у всіх країнах-членах системи. На сьогодні до міжнародної системи страхування «Зелена картка» входять 48 країн, враховуючи й Україну, що дозволяє більш ніж 500 мільйонам транспортних засобів здійснювати міжнародні поїздки. При цьому, враховуючи вимоги чинного законодавства, до 2026 року страхові компанії мають повністю перейти на електронну форму укладання договорів автоцивільної відповідальності (ОСЦПВ) [8].

Враховуючи безперечні переваги використання цифрових страхових технологій і продуктів, зокрема штучного інтелекту, впродовж реалізації періоду цифрової трансформації екосистеми страхування необхідно враховувати нові геополітичні і внутрішні ризики й загрози та їхній вплив на стан страхового ринку в Україні. Особливу актуальність на цьому етапі розвитку страхового ринку набувають захист персональних даних клієнтів, конфіденційність наданої інформації, відповідальне впровадження технологій штучного інтелекту, створення систем захисту від кібератак, розвиток повнофункціональної моделі кіберстрахування, розширення меж інтеграційних партнерських мереж, прискорення наближення процесів цифровізації страхового ринку України до вимог європейського законодавства [11].

На актуальність розширення сфер застосування вітчизняними страховими компаніями екосистемного підходу вказують і автори роботи [12]. Зазначаючи, що такий підхід передбачає подальшу інтеграцію страхових послуг із фінансовими та сервісними продуктами та розвиток співпраці страхових компаній з банками, закладами охорони здоров'я, організаціями з надання технічного сервісу.

Відставання тенденцій розвитку страхового ринку України в порівнянні з країнами Європейського Союзу в умовах погіршення соціально-економічного стану держави, бізнесу, рівня життя населення обмовленого війною, потребує зменшення податкового тягаря на страхові компанії, впровадження розстрочки оплати страхових внесків, введення нових видів страхування, а саме страхування вторинних військових ризиків [13].

Висновки і пропозиції. Розвиток цифрових технологій сприяє появі нових ризиків цифрової економіки, мінімізувати які можливо завдяки страхуванню. Цифровізація економіки й суспільства обумовлює зростання потреби в страховому захисті та розуміння еволюції і перспектив розвитку впровадження цифрових технологій на страховому ринку. Це обумовлює необхідність цифрової трансформації існуючого механізму функціонування страхового ринку України, його відповідності потребам споживачів страхових послуг та вимогам національного і європейського законодавства. Для розуміння причин відставання цифровізації страхового ринку України від ринків країн Європейського Союзу необхідно дослідити еволюцію його розвитку в умовах цифрової економіки, чітко виділити етапи впровадження цифрових страхових технологій та продуктів.

На сучасному етапі розвитку страховий ринок передбачає необхідність проведення цифрової трансформації екосистеми страхування для підвищення його конкурентоспроможності й ефективності діяльності в умовах невизначеності і ризиків, спричинених війною, постійної зміни факторів внутрішнього і зовнішнього середовища.

Цифрова трансформація екосистеми страхування передбачає створення мережових структур на ринку страхування, взаємодії страхових компаній з іншими учасниками міжнародного і вітчизняного фінансового ринку, партнерами, інвесторами, готовими вкладати інвестиції в розвиток цифрових страхових технологій та продуктів і систем їхнього захисту від кібератак. Надання якісних страхових продуктів споживачам передбачає необхідність подальшого розвитку цифрових маркетингових комунікацій, цифрових каналів просування страхових продуктів та послуг, взаємодії з клієнтами для підвищення рівня довіри до страхових компаній. Розвиток онлайн-страхування, особливо воєнних ризиків, потребує посилення співпраці з міжнародними страховими компаніями в напрямку їх перестраховування, а також з міжнародними фінансовими організаціями з приводу розширення можливостей зазначеного виду страхування, що і стане предметом подальших наукових досліджень.

Список використаних джерел

1. Руда О. Л. Розвиток страхового ринку в Україні [Електронний ресурс] / О. Л. Руда // Ефективна економіка. – 2020. – № 2. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7634>.
2. Клапків Ю. М. Ринок страхових послуг: концептуальні засади, технічні інновації та перспективи розвитку : монографія / Ю. М. Клапків. – Тернопіль : ТНЕУ, 2020. – 568 с.
3. Сосновська О. О. Інноватизація страхового бізнесу в умовах розвитку цифрової економіки / О. О. Сосновська // Бізнес Інформ. – 2021. – № 7. – С. 62–69. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-7-62-69>.
4. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua>.
5. Основні тенденції страхового ринку у 2024 році [Електронний ресурс] // Ліга страхових компаній України. – Режим доступу: <https://uainsur.com/osnovni-tendentsii-strakhovoho-rynku-u-2024-rotsi>.
6. Огляд страхового ринку України за 2024 рік [Електронний ресурс] // Національна Асоціація страховиків України. – Режим доступу: <https://nasu.com.ua/oglyad-strahovogo-rynku-ukrayiny-za-2024-rik>.
7. Парубець О. Трансформація механізму функціонування та розвитку страхового ринку в умовах цифровізації економіки / О. Парубець, О. Подоляк // Проблеми і перспективи економіки та управління. – 2024. – № 2(38). – С. 165–176. DOI: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2024-2\(38\)-165-176](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2024-2(38)-165-176).
8. Моторне (транспортне) страхове бюро України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mtsbu.ua/about/statistics>.
9. Дією можна користуватися в 11 страхових сервісах [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://diia.gov.ua/news/diyeu-mozhna-koristuvatisya-v-11-strahovih-servisah>.
10. КАСКО. Рейтинг страхових компаній України за 12 місяців 2024 р. [Електронний ресурс] // Форіншурер. – Режим доступу: <https://forinsurer.com/ratings/nonlife/24/9/42>.
11. Ільчук В. П. Інноваційні підходи до розвитку ринку кіберстрахування в Україні [Електронний ресурс] / В. П. Ільчук, О. М. Парубець, Д. О. Сугоняко // Ефективна економіка. – 2018. – № 5. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6295>.
12. Непочатенко О. О. (2024). Розвиток страхового ринку України в контексті сучасних викликів / О. О. Непочатенко, О. Т. Прокопчук, М. І. Мальований // *Збірник наукових праць Уманського національного університету*. – 2024. – № 105. – С. 7-16.
13. Житар М. Тенденції розвитку страхового ринку України в умовах воєнного стану / М. Житар // Економіка та суспільство. – 2024. – № 61. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-24>.

References

1. Ruda, O. (2020). Rozvytok strakhovoho rynku v Ukraini. [Insurance market development in Ukraine]. *Efektivna ekonomika – Effective economy*. DOI: 10.32702/2307-2105-2020.2.55.
2. Klapkiv, Yu. M. (2020). *Rynok strakhovykh posluh: kontseptualni zasady, tekhnichni innovatsii ta perspektyvy rozvytku [Insurance Services Market: Conceptual Principles, Technical Innovations and Development Prospects]*. TNEU.
3. Sosnovska, O. (2021). Innovatyzatsiia strakhovoho biznesu v umovakh rozvytku tsyfrovoy ekonomiky [Innovatizing the Insurance Business in the Development of Digital Economy]. *Biznes Inform – Business Inform*, 7, 62–69. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-7-62-69>.
4. Ofitsiynyi sait Natsionalnoho banku Ukrainy [Official website of the National Bank of Ukraine]. <https://bank.gov.ua>.

5. Osnovni tendentsii strakhovoho rynku u 2024 rotsi. Liha strakhovykh kompanii Ukrainy [Main trends of the insurance market in 2024. League of insurance companies of Ukraine]. (205). <https://uainsur.com/osnovni-tendentsii-strakhovoho-rynku-u-2024-rotsi>.
6. Ohliad strakhovoho rynku Ukrainy za 2024 rik. Natsionalna Asotsiatsiia strakhovykh Ukrainy [Overview of the Ukrainian insurance market for 2024. National Association of Insurers of Ukraine]. <https://nasu.com.ua/oglyad-strahovogo-rynku-ukrayiny-za-2024-rik>.
7. Parubets, O., & Podoliak, O. (2024). Transformatsiia mekhanizmu funktsionuvannia ta rozvytku strakhovoho rynku v umovakh tsyfrovizatsii ekonomiky. [The transformation of the functioning and development mechanism of the insurance market in the context of the digitalization of the economy]. *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia – Problems and Prospects of Economics and Management*, (2(38)), 165–176. [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2024-2\(38\)-165-176](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2024-2(38)-165-176).
8. Motorne (transportne) strakhove biuro Ukrainy [Motor (transport) insurance bureau of Ukraine]. (n.d.). <https://mtsbu.ua/about/statistics>.
9. Diieiu mozna korystuvatysia v 11 strakhovykh servisakh [The “Diiya” can be used in 11 insurance services]. (2024). <https://diiia.gov.ua/news/diyeyu-mozhna-koristuvatisya-v-11-strahovih-servisakh>.
10. KASKO. (n.d.). Reitynh strakhovykh kompanii Ukrainy za 12 misiatsiv 2024 h. Forinsurer [Rating of insurance companies of Ukraine for 12 months of 2024. Forinsurer]. <https://forinsurer.com/ratings/nonlife/24/9/42>.
11. Ilchuk, V.P., Parubets, O.M. & Sugonyako, D.O. (2018). Innovatsiini pidkhody do rozvytku rynku kiberstrakhuvannia v Ukraini. [Innovative approaches to the development of cyber-insurance market in Ukraine]. *Efektivna ekonomika – Effective economy*, 5. <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6295>.
12. Nepochatenko, O. O., Prokopchuk, O. T., & Malyovanyi, M. I. (2024). Rozvytok strakhovoho rynku Ukrainy v konteksti suchasnykh vyklykiv. [Development of the Insurance Market of Ukraine in the Context of Modern Challenges]. *Zbirnyk naukovykh prats Umanskoho natsionalnoho universytetu – Collection of scientific papers of Uman National University*, 105, 7-16. <https://doi.org/10.32782/2415-8240-2024-105-2-7-16>.
13. Zhytar, M. (2024). Tendentsii rozvytku strakhovoho rynku Ukrainy v umovakh voien-noho stanu [Development trends of the insurance market of Ukraine under the conditions of marital state]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, (61). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-24>.

Отримано 08.06.2025

UDC 368.021

Oleksandr Podoliak

PhD candidate

Chernihiv Polytechnic National University (Chernihiv, Ukraine)

E-mail: al.newad@gmail.com. **ORCID:** <https://orcid.org/0009-0009-9737-049X>

EVOLUTION OF THE INSURANCE MARKET DEVELOPMENT IN UKRAINE IN THE DIGITAL ECONOMY

The article is devoted to the study of theoretical and practical aspects of the insurance market evolution in Ukraine under the conditions of the digital economy. It is substantiated that in recent years, digitalization the Ukrainian insurance market have shown dynamic development; however, in terms of implementation of digital technologies, insurance companies still lag behind banking institutions. The

existing approaches in academic literature to classification of digitalization stages of the insurance market are analyzed, and the need for further research in this area is emphasized, taking into account ongoing transformations driven by the digitalization of the economy and society.

Based on the analysis of performance indicators of insurance companies during the period 2021–2024, the trend has been identified toward reduction in the number of market participants alongside the increase in the volume of electronic insurance policy, particularly for the “Green Card” and the compulsory motor third-party liability insurance (MTPL). Structuring of digital transformation processes within the Ukraine’s insurance market made it possible to identify critical growth points, adaptation challenges for insurers, and preconditions for integration of innovative InsurTech solutions.

It is noted that development of digital technologies is accompanied by emergence of new risks inherent to the digital economy, which can be mitigated through insurance mechanisms. This determines necessity of transforming the existing operational model of the Ukrainian insurance market in line with needs of insurance service consumers and requirements of both national and European legislation.

As a result of the study on evolution of the insurance market under digital economic conditions, key stages of its development were identified, namely: expansion of online insurance services; creation of mobile applications and web platforms by insurance companies; implementation and growth of InsurTech and the Internet of Things in insurance; digitalization of business processes; and overall digital transformation of the insurance ecosystem. Systematization of these stages allows for identification of key trends in digital transformation of the insurance market and definition of priority directions for its further development.

Key words: *insurance market; digital economy; stages of development; digital technologies; artificial intelligence; efficiency; competitiveness.*

Fig.: 1. Table: 3. References: 13.